

EESTI
LIIKUMISPUUDEGA
INIMESTE LIIT

UUDISKIRI
SEPTEMBER
2023

✉ Endla 59, Tallinn
☎ Telefon: 6720223
✉ E-mail: elil@elil.ee

Ilusat alanud sügisaega kõigile! Nagu juba arvata võite, möödus septembri esimene pool liidul vana kontorit kokku pakkides ning uude (vanasse) kohta kolimise täheall ning alates selle aasta 17. septembrist olemegi taas tagasi vanas heas ja koduses, Endla 59 asuvas, Tallinna Puuetega Inimeste Koja ruumides! Küll aga oli meil kolimise kõrval loomulikult ka palju muid tegemisi, mis vajasid tegemist. Siinkohal taaskord põgus ülevaade mõnest neist.

✉ E-mail: elil@elil.ee
🏠 Koduleht: www.elil.ee
☎ Telefon: 6720223

✉ Paldiski mnt 48a, Tallinn 10614
Registrikood 80067455
a/a Swedbank EE712200221011350780

05.09.2023 käis Anija vallal külas Saaremaa Invaühing, keda aitas meie poolt võõrustada Indrek Matla.

07.09.2023 toimus Tallinnas POCO pop- ja kaasaegse kunsti muuseumis Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu ja POCO esindajate Maikel Möttuse ja Jaagup Jalakase kohtumine, mille põhiküsimuseks olid teises näitusesaalis paiknevad 3 trepiastet, mis takistavad liikumisraskustega külastajatel sinna liikumist ning vajasid sobivat teisaldatava kaldtee lahendust. Lisaks sellele probleemile lahendati kohtumise käigus mitu pisemat viga, mis aitavad muuta POCO veelgi ligipääsetavamaks. Hoiame edasistel arengutel silma peal ja oleme hea nõuga abiks vajadusel ka tulevikus.

08.09.2023 toimus liidu juhatuse koosolek veidi pidulikumas formaadis – meie juhatuse esimehel, Eiki Nestoril täitus

5. septembril auväärne 70. eluaasta – soovime Talle veelkord tervist, jõudu ning jaksu kogu meie liidu poolt!

08.-09.2023 leidis Tallinnas Eesti Puuetega Inimeste Kojas ja Park Inn by Radisson Meriton Conference & Spa Hotellis aset järjekorras juba viies Sügiskool. Seekordne üritus kandis nime “Hoolin, kaasan ja mõistan: ennast ja teisi..”. ELILit esindasid kohapeal Maikel Möttus ja ka Harjumaa Puuetega Inimeste Nõukoja juhatuses tegev Indrek Matla. Samal päeval toimus ka ELILipoolne ettekanne „Liikumispuudega inimeste eripära huvikaitse edendamisel ja osalemisel kogukonna elus“ millega tutvustati ELILi ajalugu ning mitmetasandilist huvikaitset tegevust. Lisaks meie ettekandele toimus huvikaitseteemaline ettekanne ka EPIKoja poolt, veel ka Eesti Noorte Vaimse Tervise Liikumise ettekanne vaimse tervise ohumärkide temaatikal ja Eesti Inimõiguste Keskuse ettekanne vaenukõne, puudega noorte ärevuse vähendamise ja kriisiolukorras üksteisele vastandumise teemal.

09.09.2023 toimus sama ürituse raames MTÜ Eriline Maailm ettekanne haavatavate noorte muredest ja võimalikest lahendustest erinevates valdkondades. Päeva teine osa oli pühendatud arutelule erivajadustega noorte kaasamiseks, läbi neile oluliste teemade. Päeva lõpetuseks tutvustati erivajadustega noorte heaolu edendava projekti loomist Ideepuhuri konkursi näitel.

10.09.2023 korraldas Põhja-Eesti Pimedate Ühing oma hoovialal suurejoonelise kunsti-, toidu-, teatri- ja muusikafestivali PIME, mida oli väisama tulnud arvestatav hulk rahvast, kes kõik said nii oma kohaloleku kui rahalise panusega toetada ühingu ruumide renoveerimist. ELILi poolt oli üritusel kohal Helen Bokmann.

26.09.2023 toimus Tallinnas Endla 59 saalis aruteluseminar "Minu ligipääsetav linnaruum". Esimeses ettekandes tutvustas päevajuht Jakob Rosin AccessibleEU initsiatiivi. Teiseks sai sõna Tallinna ligipääsetavuse vanemspetsialist Jako Stein, kes tutvustas Tallinna ligipääsetavuse arengukava. Kolmandaks esinejaks oli arhitekt Toomas Paaver, kes rääkis linnaruumist ja selle võimalikest efektiivsetest lahendustest arhitekti pilgu läbi. Peale lõunapausi toimus paneeldiskussioon „Minu ligipääsetav linnaruum“, kus osalesid liikumispuudelite esindajatena Tom Rüütel ja Hendra Raud, kuulmispuudelite esindajana Külliki Bode, nägemispuudelite esindajana Priit Kasepalu, intellektipuudelite esindajana Katrin Pärgrmäe. Eesti Liikumispuudega Inimeste Liitu olid esindamas Maikel Mõttus ja Indrek Matla.

14.09.2023 osalesime koos teiste asjaosalistega filmimisel Viru Keskuses - Eesti Puuetega Inimeste Kojal on Aktiivsete Kodanike Fondi toel käimas ligipääsetavuse alase teadlikkuse tõstmise programm. Programmi raames luuakse õppevideod viie peamise puude (liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuue ning psüühikahäire) ja erinevate oluliste ligipääsetavuse aspektide või elementide kohta. Õppevideod valmivad detsembri lõpuks 2023 ning need laetakse õppekeskkonda üles laiemale avalikkusele kasutamiseks.

25.09.2023 toimus koos Ida-Harjumaa Invaühinguga ligipääsetavuskleepsude jaotamise aktsioon Kehras. Taustainfoks: Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liit on välja töötanud kleebismärgise tunnustamaks asutusi, kuhu pääsevad ligi nii liikumiskõuetega isik ratastoolis, eakas tugiraamiga, kui ka vankriga lapsevanemad. Märkis tõendab, et lisaks ligipääsule on olemas ka invatualett, auto saab parkida mõistlikku kaugusesse ning tagatud on sujuv liikumine erinevate tasapindade vahel.

Ida-Harjumaa Invaühingu juhatuse esinaine Agnes Valgiste ja samas ühingus tegutsev ELILi juhatuse liige Indrek Matla tutvusid olukorraga Anija valla erinevates asutustes ning esialgu otsustati välja anda 3 kleebist. Kaasatud olid ka Kehra linna kohalik elanik Jüri Sikka (ratastoolikasutaja aastast 1998). Kehras on invaligipääsetavuse nõuded tagatud hiljuti renoveeritud Tervisekeskuses, BENU apteegis ning kohvikus Sohvik. Läbi Tervisekeskuse pääseb Kehra Sotsiaalkeskusesse, mis asub samas hoones. Tervisekeskusele ja Benu apteegile tunnustusmärgi üleandmise juures olid kohal lisaks Tervisekeskuse töötajatele ka Anija vallavanem Riivo Noor, kellega arutati ka mitmeid teisi Anija valla ligipääsetavuse probleeme. Kehras on mitu söögikohta, ent invatualett ja kaldtee on ainult kohvikus Sohvik. Ligipääsetavuse kleebise kinnitas Sohviku uksele Anija Valla Spordimaailma juht Tanel Laanmäe.

Anija vallavalitsusele edastati ka ettepanek teha igal aastal vähemalt üks avalik asutus invaligipääsetavaks. Ida-Harjumaa Invaühingu poolt on kavas tunnustada ka Kuusalu valla hea ligipääsetavusega asutusi. Siinkohal täname Ida-Harjumaa Invaühingut veelkord aktiivse koostöö eest oma katusorganisatsiooniga ning jätkuvalt julgustame ka teisi ühinguid ligipääsetavuskleepse väärilistele nominentidele jagama ja sellest meile ka teada andma – siis saame selle teabe kanda ka liidu ühtsesse andmebaasi!

Lisaks eelnevale oleme jätkuvalt tegelenud ka invatehniliste abivahendite jaotamise regulatsiooni ja ehitusmäärus nr. 28 täiendamisega. Vabaõhumuuseumi initsiatiivil oleme neid nõustanud loodavate matkaradade invasõbralikuks kohandamisel ning täpsustada oleme aidanud ka uute madalapõhjaliste busside hanketingimusi.

Ligipääsetavusvoliniku eestvedamisel on koos Transpordiametiga planeeritud 24.10 infopäev, kuhu teiste hulgas on kaasatud ka näiteks Eesti Pimedate Liidu esimees Jakob Rosin ning Mari Puuram EPIKojast. Plaanis arutleda automaksu, ühistranspordi piisavuse ning ligipääsetavus teemade üle.

10.10.23 on plaanis kohtumine Päästeametiga, teemaks hädaabiühenduse ning sellele kõigi jaoks võrdse ligipääsu arendamine.

Järgmine huvikaitsevõrgustiku veebikohtumine huvikaitseesindajatega (ühingud, liidud jpmis) toimub 01.11.23. Arendatud on ka Karula rahvuspargi üldist ja selle kavandatavate uusehitiste ligipääsetavust. Täismahus ligipääsetav kompleks peaks valmima 2024. aasta maikuuks.

Jooksvatest tegevustest: liidupoolsed muutmis- ja täiendamisettepanekud on edastatud Sotsiaalhoolekandeseaduse päeva- ja nädalahoiateenuse osas ning sisend on antud ka Abivahendite määrus nr. 74 tarbeks, et tõhustada oluliselt abivahendite nimekirja uute vajalike abivahendite lisamise protsessi.